

Noen refleksjoner om forslagene i Norgesmodellen

Beatrice Dankertsen Hennyng, KS Advokatene

Noen av KS sine innspill til Norgesmodellen

- KS er positiv til at regjeringen ønsker å utarbeide en Norgesmodell.
- Modellen må kunne benyttes av alle landets kommuner, store og små.
- Kravene må være balanserte og forholdsmessige.
- Det må fremgå klart hvilke plikter, ansvar og sanksjoner som følger av det enkelte krav.

Felles innsats

- Arbeidet mot arbeidslivskriminalitet er en felles og helhetlig innsats.
- Kommunenes ansvar som innkjøper må avgrenses opp mot andre kontrollstaters ansvar slik som f.eks. Arbeidstilsynet og Skatteetaten.
 - En slik avgrensning vil:
 - Sikrer effektiv ressursbruk og riktig kompetanse.
 - Sikrer at ansvaret ikke pulveriseres.
 - Sikrer at andre kontrollorganer setter av nok ressurser og innsats i arbeidet mot arbeidslivskriminalitet.

Handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

- *11. Styrke Arbeidstilsynet*

«Økt tilsynsinnsats er nødvendig for å forebygge og bekjempe sosial dumping og utnyttelse av arbeidstakere. Regjeringen mener det ble satset for lite på Arbeidstilsynet under den forrige regjeringen, og vil styrke Arbeidstilsynets kapasitet til å utføre tilsyn og etatens muligheter til å reagere mot lovbrudd. Det er nødvendig at Arbeidstilsynet har en bred oppfølging av virksomheter i næringer som er preget av useriøsitet og sosial dumping. Arbeidstilsynet skal styrke sin kontrollinnsats mot ulovlige lønns- og arbeidsvilkår, omgåelser av arbeidsgiveransvaret, ulovlig innleie og brudd på regler om likebehandling og allmenngjøring.»

Høring av forslag til endringer i regelverk om offentlige anskaffelser og byggherreforskriften

- Første etappe av Norgesmodellen.
- Formål: å styrke håndhevingen av eksisterende regler i annen lovgivning som sikrer viktige sider av arbeidslivet og motvirker arbeidslivskriminalitet.
- Gjøres ved å innføre regler i anskaffelsesregelverket om kontraktsvilkår som stiller krav til:
 - Betaling via bank eller annet foretak med rett til å drive betalingsformidling
 - Lovlige tilknytningsformer i arbeid
 - Obligatorisk tjenestepensjon
 - HMS-kort
 - Krav til språkferdigheter om informasjonsplikt for å ivareta HMS og sikkerhetshensyn
- Krav om at oppdragsgivere gjennomfører kontroller og sanksjoner.

KS vil inngi høringssvar

- Omforente seriøsitetsbestemmelsene:
 - HMS-kort
 - Betaling av lønn via bank
 - Språkkrav
 - (...)
- Kravene i høringsnotatet går lenger

Kravene i høringen omfatter også:

- Lovlige tilknytningsformer
- Obligatorisk tjenstepensjon
 - Tilsynsansvaret ligger allerede til Skatteetaten
 - Kan gi pålegg og ilegge tvangsmulkt

Betaling via bank

- Høringsforslaget

Betaling via bank

Departementet foreslår at oppdragsgiver må stille kontraktsvilkår med tilhørende sanksjoner om at betaling som leverandøren og eventuelle underleverandører foretar i forbindelse med utførelsen av bygge- og anleggsarbeider eller renholdstjenester skal betales via bank.

- Omfatter alt vederlag - også en leverandør og underleverandørs betaling for byggematerialer
- Oppdragsgiver skal gjennomføre **nødvendig kontroll**

- Omforente seriøsitetsbestemmelser

Krav om betaling til bank

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, skal utbetales til konto i bank. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Oppdragsgiver – rolle som tilsynsorgan?

- *Høringsnotatet: «Ettersom kontantbetalinger er særlig vanskelig å verifisere og kontrollere, vil dette kunne bidra til å forenkle kontrollen av arbeids-, skatte- og avgiftsforhold. Omfattende bruk av kontanter er et kjennetegn ved kriminelle aktører, typisk ved å legge til rette for svart omsetning. Slik kriminell virksomhet vil kunne reduseres dersom omfanget av kontantbetalinger begrenses.»*
- Krever at oppdragsgiver kjenner til alle transaksjoner som foretas under en kontrakt.
 - Hvordan skal oppdragsgiver kontrollere at samtlige transaksjoner skjer via bank?
 - Kontoutskrift?
- Hva med taushetsbelagt informasjon?
 - Underliggende avtaler mellom T og UL

Lovlige tilknytningsformer

- Høringsforslag:
 - Oppdragsgiver skal stille kontraktsvilkår om at reglene om arbeidstakerstatus, jf. arbeidsmiljøloven § 1-8 første ledd, jf. § 2-1, samt §§ 14-9, 14-12 og 14-13 om ansettelse og innleie, overholdes for personer som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten.
 - Oppdragsgiver skal stille kontraktsvilkår om at bruk av midlertidig ansettelse, selvstendig oppdragstaker og innleie skal begrunnes skriftlig, i den grad leverandører og underleverandører er bundet av reglene i første ledd.
 - Må innføre sanksjoner
 - Gjennomføre nødvendig kontroll

Er tilsynshatten plassert på riktig hode?

- Høringsnotatet: «Reglene i arbeidsmiljøloven om adgangen til bruk av ulike tilknytningsformer er skjønnsmessige. **Dette gjør at det kan være krevende å kontrollere virksomheters etterlevelse av reglene, noe også offentlige oppdragsgivere vil kunne erfare ved kontroll av om leverandører og underleverandører etterlever regler om tilknytningsformer.»**
- Hvordan skal oppdragsgiver overprøve leverandørens vurdering?
 - Kan leverandør kreve erstatning dersom oppdragsgiver sanksjoner og feilvurderer?
- Lovligheten av tilknytningsformen kan endres over tid.
- Standardbegrunnelser vil ikke kunne avhjelpe de underliggende forhold.

Takk for oppmerksomheten!

Beatrice Dankertsen Hennyng
KS Advokatene
bdh@ks.no

